

گاستروانتریت یک نوع عفونت روده است که موجب بروز اسهال و استفراغ در کودکان می‌شود. در بسیاری از افراد اسهال تنها یک روز ایجاد می‌شود و در برخی مواقع نیز تا 10 روز ادامه دارد. طولانی شدن اسهال در کودکان موجب کم آبی شدید بدن می‌شود که به خصوص در نوزادان و کودکان کم سن و سال بسیار خطرناک است. آمارها نشان می‌دهد که همه کودکان زیر 5 سال حداقل یک بار به عفونت گاستروانتریت ویروسی مبتلا می‌شوند

گاستروانتریت چیست؟

عفونت گاستروانتریت کودکان یک نوع بیماری شایع در کودکان است که موجب ایجاد حالت تهوع، استفراغ، اسهال و شکم درد می‌شود. این بیماری معمولاً ریشه ویروسی یا باکتریایی دارد و بعد از چند روز برطرف می‌شود. بیشتر بچه‌ها با استراحت در خانه و نوشیدن مایعات زیاد بهبود پیدا می‌کنند.

علت عفونت گاستروانتریت کودکان

به‌طور کلی گاستروانتریت کودکان به دلایل متفاوتی ایجاد می‌شود. معمولاً ویروس‌ها، باکتری‌ها، سموم باکتریایی، انگل‌ها، مواد شیمیایی و برخی داروها می‌توانند موجب ایجاد گاستروانتریت در کودکان شوند. اگر کودک شما بیش از یک بار دچار گاستروانتریت شده است، ممکن است هر بار دلایل متفاوتی داشته باشد. مهم‌ترین دلیل ابتلا به گاستروانتریت در کودکان ویروس‌های روتاویروس و آدنوویروس هستند. اگر علت عفونت گاستروانتریت کودکان باکتری‌ها باشند، معمولاً در مدفوع کودک خون مشاهده می‌شود. در ادامه به برخی از دلایل عفونت گاستروانتریت کودکان اشاره شده است.

تماس با فرد آلوده

عفونت گاستروانتریت ویروسی معمولاً در کودکان بروز می‌کند و به‌ندرت در بزرگسالان رخ می‌دهد. این بیماری از طریق ارتباط با فرد آلوده و استفاده از لوازم شخصی فرد مبتلا به ویروس به راحتی به کودک منتقل می‌شود.

مسمومیت غذایی

این عفونت ممکن است در اثر خوردن غذای آلوده به میکروب نیز ایجاد شود. در صورتی که غذای کودک آلوده به باکتری باشد، کودک دچار مسمومیت غذایی و گاستروانتریت می‌شود.

مصرف آب آلوده

یکی دیگر از دلایل بروز عفونت گاستروانتریت کودکان مصرف آب آلوده به باکتری و میکروب است. این مشکل معمولاً در کشورهای سطح بهداشت پایینی دارند، بسیار رایج است.

لمس کردن سطوح آلوده

یکی دیگر از روش‌های انتقال عفونت گاستروانتریت کودکان لمس کردن سطوح آلوده به ویروس، باکتری یا انگل است. زمانی که کودک دست آلوده را وارد دهان کند آلودگی وارد بدن او خواهد شد.

علائم گاستروانتریت در کودکان

معمولاً علائم عفونت گاستروانتریت در همه کودکان به صورت یکسان بروز نمی‌کند. اما علائم کلی شامل موارد زیر است:

- از دست دادن اشتها
- نفخ

- حالت تهوع و استفراغ
- گرفتگی شکم
- درد شکم
- اسهال
- مدفوع خونی یا وجود چرک در مدفوع
- احساس بی‌حالی و بدن‌درد

درمان گاستروانتریت در کودکان

اغلب اوقات علائم گاستروانتریت کودکان در عرض چند روز برطرف می‌شود. زیرا سیستم ایمنی کودک معمولاً به خوبی عفونت را درمان می‌کند. در صورتی که علائم گاستروانتریت کودکان شدید باشد، لازم است در بیمارستان بستری شوند

درمان دارویی گاستروانتریت در کودکان

معمولاً برای درمان کودکان زیر 12 سال از هیچ دارویی برای قطع کردن اسهال استفاده نمی‌شود. برای کودکان بالای 6 ماه در صورتی که کودک تب شدید و یا سردرد داشته باشد از ایبوپروفن یا استامینوفن استفاده می‌شود.

مهم‌ترین درمانی که باید برای برطرف کردن علائم عفونت گاستروانتریت کودکان انجام شود، مصرف مایعات فراوان است.

نحوه تشخیص گاستروانتریت در کودکان

بیشتر والدین با مشاهده علائم کودک بیماری او را تشخیص می‌دهد. در اکثر مواقع علائم گاستروانتریت کودکان خفیف است و بعد از چند روز برطرف می‌شود. با این حال در بسیاری از شرایط لازم است برای تشخیص بیماری از متخصص کودکان یا متخصص گوارش

مجمع بیمارستانی امام رضا (ع)
مدیریت خدمات پرستاری - آموزش به بیمار

گاستروانتریت

در اطفال

واحد آموزش به بیمار

پاییز 1403

در صورتی که کودک به گوشت خام دست زد، فوراً دستان او را بشویید، زیرا ممکن است میکروبهایی روی گوشت خام وجود داشته باشد که موجب گاستروانتریت در کودک شود.

بعد از بازی در بیرون از خانه و دست زدن به حیوانات شستشوی دست‌ها را فراموش نکنید.

از آب و نوشیدنی‌های مطمئن استفاده کنید و از میوه‌ها و سبزیجات را با دقت و با آب تمیز بشویید.

عوارض گاستروانتریت کودکان

گاستروانتریت کودکان معمولاً عوارض خاصی را به دنبال ندارد. در صورتی که کودک به بیماری‌هایی مثل نقص سیستم ایمنی بدن یا دیابت مبتلا باشد و یا از داروهای استروئیدی طولانی مدت استفاده می‌کند، ممکن است با عوارضی مثل به هم ریختن تعادل الکترولیت بدن، کم آبی شدید مبتلا شود. در موارد نادر نیز ممکن است عفونت به قسمت‌های دیگر بدن کودک نفوذ کند و یا دیوار روده در اثر گاستروانتریت آسیب ببیند.

کمک بگیرید. پزشک برای تشخیص گاستروانتریت در کودکان ابتدا سوالاتی در مورد غذاها و خوراکی‌های مصرفی کودک و علائمی که دارد سوال می‌پرسد. سپس در صورت نیاز از آزمایش مدفوع برای تشخیص بیماری استفاده می‌شود.

چه زمانی لازم است کودک بیمار را نزد پزشک ببریم؟

اگر فرزند شما زیر 6 ماه است و به گاستروانتریت مبتلا شده است، بهتر است حتماً توسط پزشک معاینه شود. در صورتی که کودک شما علائم زیر را تجربه می‌کند، هر چه سریع‌تر کودک را نزد پزشک متخصص ببرید.

- استفراغ زیاد
- نخوردن مایعات
- بروز علائم کم آبی در بدن
- وجود خون در مدفوع
- درد شدید در ناحیه شکم

پیشگیری از عفونت گاستروانتریت کودکان

گاستروانتریت معمولاً از طریق فرد یا غذای آلوده به کودک منتقل می‌شود. از همین رو رعایت بهداشت و شستشوی دست‌ها اولی‌قدم برای پیشگیری از عفونت گاستروانتریت کودکان است. در ادامه می‌توانید با روش‌های پیشگیری از گاستروانتریت کودکان آشنا شوید.

بعد از رفتن به توالت و پس از تعویض پوشک کودک دستان او را بشویید.

قبل از غذا خوردن دستان کودک را بشویید.